

2024

Textilie – Zkoušky stálobarevnosti –
Část C12: Stálobarevnost v průmyslovém praní

ČSN
EN ISO 105-C12

80 0169

idt ISO 105-C12:2024

Textiles – Tests for colour fastness –
Part C12: Colour fastness to industrial laundering

Textiles – Essais de solidité des coloris –
Partie C12: Solidité des coloris au lavage industriel

Textilien – Farbechtheitsprüfungen –
Teil C12: Farbechtheit gegen industrielle Wäsche

Tato norma je českou verzí evropské normy EN ISO 105-C12:2024. Překlad byl zajištěn Českou agenturou pro standardizaci. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the European Standard EN ISO 105-C12:2024. It was translated by the Czech Standardization Agency. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

Touto normou se nahrazuje ČSN EN ISO 105-C12 (80 0169) ze srpna 2006.

Národní předmluva

Změny proti předchozí normě

Hlavní změny proti předchozí normě jsou uvedeny v předmluvě.

Informace o citovaných dokumentech

ISO 105-A01 zavedena v ČSN EN ISO 105-A01 (80 0120) Textilie – Zkoušky stálobarevnosti – Část A01: Všeobecné principy zkoušení

ISO 105-A02 zavedena v ČSN EN 20105-A02 (80 0119) Textilie. Zkoušky stálobarevnosti. Část A02: Šedá stupnice pro hodnocení změny odstínu (ISO 105-A02:1993)

ISO 105-A03 zavedena v ČSN EN ISO 105-A03 (80 0121) Textilie – Zkoušky stálobarevnosti – Část A03: Šedá stupnice pro hodnocení zapouštění

ISO 105-A04 zavedena v ČSN EN ISO 105-A04 (80 0178) Textilie – Zkoušky stálobarevnosti – Část A04: Metoda pro přístrojové hodnocení stupně zapouštění doprovodných tkanin

ISO 105-A05 zavedena v ČSN EN ISO 105-A05 (80 0124) Textilie – Zkoušky stálobarevnosti – Část A05: Přístrojové stanovení změny odstínu pro určení stupňů šedé stupnice

ISO 105-F02 nezavedena

ISO 105-F04 nezavedena

ISO 105-F10 nezavedena

ISO 139 zavedena v ČSN EN ISO 139 (80 0056) Textilie – Normální ovzduší pro klimatizování a zkoušení

ISO 3696 zavedena v ČSN ISO 3696 (68 4051) Jakost vody pro analytické účely. Specifikace a zkušební metody

Souvisící ČSN

ČSN EN ISO 105-C06 (80 0123) Textilie – Zkoušky stálobarevnosti – Část C06: Stálobarevnost v domácím a komerčním praní

ČSN EN ISO 105-C08 (80 0197) Textilie – Zkoušky stálobarevnosti – Část C08: Stálobarevnost v domácím a komerčním praní s použitím standardního bezfosfátového detergentu s přídavkem aktivátoru bělení při nízké teplotě

ČSN EN ISO 105-C10 (80 0146) Textilie – Zkoušky stálobarevnosti – Část C10: Stálobarevnost v praní s mýdlem nebo s mýdlem a sodou

Vysvětlivky k textu této normy

V případě nedatovaných odkazů na evropské/mezinárodní normy jsou ČSN uvedené v člancích „Informace o citovaných dokumentech“ a „Souvisící ČSN“ nejnovějšími vydáními, platnými v době schválení této normy. Při používání této normy je třeba vždy použít taková vydání ČSN, která přejímají nejnovější vydání nedatovaných evropských/mezinárodních norem (včetně všech změn).

Vypracování normy

Zpracovatel odborného překladu: Textilní zkušební ústav, s.p., IČO 00013251

Technická normalizační komise: TNK 31 Textil

EVROPSKÁ NORMA
EUROPEAN STANDARD
NORME EUROPÉENNE
EUROPÄISCHE NORM

EN ISO 105-C12

Únor 2024

ICS 59.080.01

Nahrazuje EN ISO 105-

C12:2006

Textilie – Zkoušky stálobarevnosti –
Část C12: Stálobarevnost v průmyslovém praní
(ISO 105-C12:2024)

Textiles – Tests for colour fastness –
Part C12: Colour fastness to industrial laundering
(ISO 105-C12:2024)

Textiles – Essais de solidité des coloris –
Partie C12: Solidité des coloris au lavage
industriel
(ISO 105-C12:2024)

Textilien – Farbechtheitsprüfungen –
Teil C12: Farbechtheit gegen industrielle
Wäsche
(ISO 105-C12:2024)

Tato evropská norma byla schválena CEN dne 2024-02-12.

Členové CEN jsou povinni splnit vnitřní předpisy CEN/CENELEC, v nichž jsou stanoveny podmínky, za kterých se této evropské normě bez jakýchkoliv modifikací uděluje status národní normy. Aktualizované seznamy a biblio-grafické citace týkající se těchto národních norem lze obdržet na vyžádání v Řídicím centru CEN-CENELEC nebo u kteréhokoliv člena CEN.

Tato evropská norma existuje ve třech oficiálních verzích (anglické, francouzské, německé). Verze v každém jiném jazyce přeložená členem CEN do jeho vlastního jazyka, za kterou zodpovídá a kterou notifikuje Řídicímu centru CEN-CENELEC, má stejný status jako oficiální verze.

Evropský výbor pro normalizaci
European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Řídicí centrum CEN-CENELEC: Rue de la Science 23, B-1040 Brusel

© 2024 CEN Veškerá práva pro využití v jakékoliv formě a jakýmikoliv prostředky

Ref.

č. EN ISO 105-C12:2024 E

jsou celosvětově vyhrazena národním členům CEN.

Členy CEN jsou národní normalizační orgány Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Maltý, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Republiky Severní Makedonie, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Srbska, Španělska, Švédska, Švýcarska a Turecka.

Evropská předmluva

Tento dokument (EN ISO 105-C12:2024) vypracovala technická komise ISO/TC 38 *Textil*, subkomise SC 1 *Zkoušení barvených textilií a barviv*, ve spolupráci s technickou komisí CEN/TC 248 *Textilie a textilní výrobky*, jejíž sekretariát zajišťuje BSI.

Této evropské normě je nutno nejpozději do srpna 2024 udělit status národní normy, a to buď vydáním identického textu, nebo schválením k přímému používání, a národní normy, které jsou s ní v rozporu, je nutno zrušit nejpozději do srpna 2024.

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. CEN nelze činit odpovědným za identifikaci jakéhokoli nebo všech patentových práv.

Tento dokument nahrazuje EN ISO 105-C12:2006.

Jakákoliv zpětná vazba a otázky týkající se tohoto dokumentu mají být adresovány národnímu normalizačnímu orgánu uživatele/národní komisi. Úplný seznam těchto orgánů lze nalézt na webových stránkách CEN.

Podle vnitřních předpisů CEN-CENELEC jsou tuto evropskou normu povinny zavést národní normalizační organizace následujících zemí: Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Maltu, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Republiky Severní Makedonie, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Srbska, Španělska, Švédsko, Švýcarsko a Turecko.

Oznámení o schválení

Text ISO 105-C12:2024 byl schválen CEN jako EN ISO 105-C12:2024 bez jakýchkoli modifikací.

Předmluva.....	6
Úvod.....	8
1..... Předmět normy.....	9
2..... Citované dokumenty.....	9
3..... Termíny a definice.....	9
4..... Podstata zkoušky.....	9
5..... Činidla a materiály.....	10
6..... Zkušební zařízení.....	10
7..... Zkušební vzorky.....	11
7.1..... Zkušební vzorek textilie.....	11
7.2..... Doprovodné tkaniny.....	11
8..... Zkušební postupy.....	12
8.1..... Příprava prací lázně.....	12

8.1.1... Zkoušky bez přídavku peroxidu vodíku.....	12
8.1.2... Zkoušky s přídavkem peroxidu vodíku.....	12
8.1.3... Zkoušky s přídavkem perboritanu sodného (nebo peruhličitanu sodného) a tetraacetylethylendi-aminu (kyselina peroctová).....	12
8.2..... Zkoušení zkušebních vzorků.....	12
9..... Protokol o zkoušce.....	13
Příloha A (normativní) Jmenovité procentuální složení detergentu.....	14
Bibliografie.....	15

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětová federace národních normalizačních orgánů (členů ISO). Mezinárodní normy obvykle vypracovávají technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této technické komisi zastoupen. Práce se zúčastňují také vládní i nevládní mezinárodní organizace, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Postupy použité při tvorbě tohoto dokumentu a postupy určené pro jeho další udržování jsou popsány ve směrnících ISO/IEC, část 1. Zejména se má věnovat pozornost rozdílným schvalovacím kritériím potřebným pro různé druhy dokumentů ISO. Tento dokument byl vypracován v souladu s redakčními pravidly uvedenými ve směrnících ISO/IEC, část 2 (viz www.iso.org/directives).

ISO upozorňuje na možnost, že uplatňování tohoto dokumentu může zahrnovat využití patentu (patentů). ISO nezaujímá žádný postoj ve věci prokázání, platnosti nebo použitelnosti jakýchkoliv patentových práv nárokových v tomto ohledu. K datu vydání tohoto dokumentu ISO neobdržela oznámení o patentu (patentech), který může být nezbytný k uplatňování tohoto dokumentu. Subjekty, které ho uplatňují, je však nutno upozornit, že nemusí jít o nejnovější informaci, kterou lze získat z databáze patentů dostupné na adrese www.iso.org/patents. ISO nelze činit odpovědnou za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Jakýkoliv obchodní název použitý v tomto dokumentu se uvádí jako informace pro usnadnění práce uživatelů a neznamena schválení.

Vysvětlení nezávazného charakteru technických norem, významu specifických termínů a výrazů ISO, které se vztahují k posuzování shody, jakož i informace o tom, jak ISO dodržuje principy Světové obchodní organizace (WTO) týkající se technických překážek obchodu (TBT), viz www.iso.org/iso/foreword.html.

Tento dokument vypracovala technická komise ISO/TC 38 *Textil*, subkomise SC 1 *Zkoušení barvených textilií a barviv*, ve spolupráci s technickou komisí Evropského výboru pro normalizaci (CEN) CEN/TC 248 *Textilie a textilní výrobky* na základě Dohody o technické spolupráci mezi ISO a CEN (Vídeňská dohoda).

Toto druhé vydání zrušuje a nahrazuje první vydání (ISO 105-C12:2004), které bylo technicky zrevidováno.

Hlavní změny jsou následující:

- ISO 105-F:1985 byla zrušena a zkušební podmínky pro průmyslové praní se zřídka používají pro tkaniny vyrobené převážně z jemných vláken (např. hedvábí nebo vlny), proto začlenění ISO 105-C12:2004/Cor 1:2007 do této metody nebylo vhodné;
- v článku 2 doplnění ISO 3696 a nahrazení ISO 105-A01:1994 normou ISO 105-A01;
- změna názvu kapitoly 5 (dříve 4) z „Činidla“ na „Činidla a materiály“;
- v 5.1 (dříve 4.1) doplnění věty „Po dohodě zúčastněných stran lze použít jiný vhodný detergent.“;
- v 5.3 (dříve 4.3) objasnění, že 30 % je hmotnostní zlomek;

- v 5.6, 8.1.3, tabulce 1 a v A.1 (dříve 4.6, 7.1.3, tabulka 1 a A.1) přidání peruhličitanu sodného jako nepovinného činidla;
- v 5.7 (dříve 4.7) nahrazení formulace „viz ISO 105-A01:1994, 8.2“ formulací „v souladu s ISO 3696“;
- přesunutí článků „Doprovodné tkaniny“ a „Šedé stupnice“ do kapitoly „Činidla a materiály“;
- v 5.8 (dříve 5.4) doplnění prohlášení „s použitím buď vícevláknenné doprovodné tkaniny, nebo dvou jednovláknenných doprovodných tkanin, jak je uvedeno v ISO 105-A01“;
- v 6.4 (dříve 5.6) odstranění věty „Zkušební vzorek se před hodnocením klimatizuje 24 hodin z důvodu možné změny odstínu způsobené teplem.“;
- v kapitole 6 (dříve kapitola 5) doplnění „Váhy, s rozlišením 0,01 g“;
- v 7.2 (dříve 6.2) doplnění rozměru vícevláknenné doprovodné tkaniny TV „80 mm × 100 mm“;
- revize obrázku 1;
- v 8.1 (dříve 7.1) nahrazení termínu „mixer“ termínem „mechanické míchadlo“;
- v 8.2.2 (dříve 7.2.2) nahrazení formulace „tekoucí vodovodní vodě po dobu 10 min“ formulací „tekoucí vodovodní vodě, dokud nejsou čisté“ a doplnění poznámky ke kontrole míry čistoty vymáchaného zkušební vzorku;
- v 8.2 (dříve 7.2) revize požadavku na klimatizaci zkušební vzorku;
- vylepšení obsahu kapitoly Protokol o zkoušce;

- změna přílohy A z „informativní“ na „normativní“;
- vylepšení vzorce (A.1);
- aktualizace bibliografie.

Seznam všech částí souboru ISO 105 lze nalézt na webových stránkách ISO.

Jakákoliv zpětná vazba nebo otázky týkající se tohoto dokumentu mají být adresovány národnímu normalizačnímu orgánu uživatele. Úplný seznam těchto orgánů lze nalézt na adrese www.iso.org/members.html.

Úvod

Zkušební metoda v tomto dokumentu má odrážet účinnost úplného praní během průmyslových pracích postupů jako odlišnou od zkušebních metod domácího praní uvedených v ISO 105-C06, ISO 105-C08 a ISO 105-C10. Jsou popsány čtyři zkušební podmínky, jedna při teplotě $(92 \pm 2) ^\circ\text{C}$ určená pro hodnocení pracovních oděvů a tři při teplotě $(75 \pm 2) ^\circ\text{C}$, jak je uvedeno níže, pro hodnocení lůžkovin, stolního prádla a profesních oděvů:

- bez přídavku peroxidových bělicích prostředků;
- s přídavkem peroxidu vodíku (pro bělení bílých pracovních oděvů s barevnými lemy);
- s přídavkem perboritanu sodného tetrahydrátu (nebo peruhličitanu sodného) a tetraacetythyldiaminu (TAED) (pro bělení bílých pracovních oděvů s barevnými lemy).

POZNÁMKA Přídavek TAED/perboritanu (nebo peruhličitanu) je vhodným stabilním způsobem výroby kyseliny peroctové in situ.

Tato zkušební metoda neodráží účinnost opticky zjasňovacích prostředků.

Tato metoda a jednotlivé cykly zkušebních metod popsanych v ISO 105-C06 a ISO 105-C08 by nemusely odrážet účinnost u barevných tkanin ošetřených některými ustalovacími prostředky a povrchovými úpravami po několikanásobném (5 až 10) průmyslovém praní.

1 Předmět normy

Tento dokument specifikuje metody pro stanovení odolnosti barvy textilií všech druhů vystavených všem formám průmyslových pracích postupů.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.